

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра німецької мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

31 серпня 2016 р.

ПРОГРАМА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія
(код та найменування спеціальності)

ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Факультет: іноземної філології

Миколаїв

2017

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Кирилюк Світлана Василівна, ст. викладач кафедри німецької мови і літератури, кандидат філологічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри німецької мови і літератури
Протокол від «23» серпня 2016 року № _1_

Завідувач кафедри німецької мови і літератури _____ (Майстренко М.І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2016 року № 1
Голова навчально-методичної комісії _____ (Васіна І.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «29» серпня 2016 року № 11
Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Миколаївським національним університетом ім. В.О. Сухомлинського

ВСТУП

Магістр - освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра (спеціаліста) здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у різних сферах діяльності.

Методичні вказівки слугують для організації та проведення науково-дослідної практики філолога-дослідника за спеціальністю: 8.02030302 «Мова і література (німецька)». Для студента-магістранта важливо не тільки знати основні положення, характерні для магістерської дипломної роботи, але й мати загальне уявлення про методологію наукової діяльності, набути досвіду в організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. Інтеграція загальної і професійної освіти на базі дослідницької діяльності сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формуванню відповідних компетенцій, є стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

Науково-дослідна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмій здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

1. Загальні положення проведення науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика є важливою складовою програми підготовки магістра і має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування.

Суть науково-дослідної практики полягає у залученні студентів - магістрантів до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи. Предметом науково - дослідної

практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи.

Методичні вказівки регламентують організаційно-методичне забезпечення науково-дослідної практики студентів та базуються на таких законодавчих та нормативних актах:

- Закон України від 17 січня 2002 року № 2984-III «Про вищу освіту»;
- Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;
- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (наказ міністра освіти України від 02.06.93 р. №161);
- Положення про організацію навчального процесу в МНУ імені В. О. Сухомлинського;
- Положення про кредитно-трансферну організацію навчального процесу в МНУ ім. В. О. Сухомлинського;
- Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки студентів відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів та спеціальностей;
- Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) підготовки студентів відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів та спеціальностей.

2. Мета і завдання науково-дослідної практики

Метою науково-дослідної практики є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері освіти, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Студенти під час проходження науково-дослідної практики мають вирішити наступні завдання:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;

- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри німецької мови і літератури та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо майбутньої магістерської роботи;

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;

- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей).

Науково-дослідна практика повинна відповідати напрямку наукових досліджень студента магістратури. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при написанні магістерської роботи.

3. Організація, керівництво та зміст науково-дослідної практики.

Науково-дослідна робота майбутніх магістрів є необхідною складовою навчального процесу і слугує основою підвищення результативності досліджень, які надаються студентами в дипломній роботі.

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання студентами здійснюється з урахуванням обраної теми магістерської дисертації в терміни, означені програмою науково-дослідної практики. Матеріали дослідження

включаються до звіту з практики у відповідності з його структурою та обсягом.

Науково-дослідна практика для студентів магістратури напряму підготовки 8.020303 Філологія* (Мова і література (німецька)) проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форм навчання. Потягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Програма науково-дослідної практики студентів магістратури складається з наступних частин:

- формування індивідуального графіку проходження науково-дослідної практики (Додаток 1) та ознайомлення студента з вітчизняними, іноземними науковими та іншими джерелами літератури з метою формування студентом бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження. За цей період студенти зобов'язані здійснити огляд нормативної документації та друкованої літератури, зібрати та обробити практичний та інформаційний матеріал, здійснити підбір та обробку статистичних даних з обраного напряму магістерської роботи;

- виконання індивідуального завдання, завершення роботи над темою магістерської роботи,

- оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики і його захист.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують викладачі кафедри німецької мови і літератури. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від університету.

Завідувач кафедри призначає відповідального за науково-дослідну практику на кафедрі німецької мови і літератури.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента випускаюча кафедра німецької мови і літератури призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи студента.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання студенти отримують у керівників практики відповідно до бази науково-дослідної практики.

Кожен студент працює за індивідуальним планом-графіком, який складається керівником практики від навчального закладу на основі типової програми практики з урахуванням специфіки спеціальності, рівня підготовки, завдань і планів діяльності конкретної організації, де проходять практику.

Обов'язки студентів-практикантів.

Студенти університету при проходженні науково-дослідної практики зобов'язані:

- до початку практики на настановних зборах, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника практики консультації щодо проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно (не пізніше зазначеної у направленні дати) прибути на базу практики;
- систематично працювати над виконанням завдань за програмою практики;
- вести щоденник практики, в якому фіксувати виконання відповідних етапів (розділів) календарного плану-графіку практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, зазначені у індивідуальному графіку проходження практики, та вказівками безпосереднього керівника;
- виконувати діючі в організації правила внутрішнього розпорядку, строго дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;
- постійно підтримувати контакти з кафедрою німецької мови і літератури та у призначений керівником практики від кафедри термін з'явитися на проміжний контроль;
- висвітлити результати виконаної роботи та оформити їх у звіті про проходження практики, відповідно до встановлених і діючих вимог до структури та оформлення звіту;
- своєчасно надати на кафедру німецької мови і літератури звітні документи та у належний термін захистити матеріали практики перед відповідною комісією;

Результатом практики має стати отримання наукових результатів, які будуть використані у подальших наукових дослідженнях практиканта, на підставі яких буде уточнено мету, об'єкт, предмет подальших досліджень за темою магістерської роботи та будуть покладені в основу виконання магістерської дисертації.

Під час практики студент повинен розвинути та закріпити свої навички та вміння:

- проводити бібліографічну роботу із залучення сучасних інформаційних технологій;
- формулювати та реалізувати в практичній площині мету дослідження;
- вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи, виходячи із задач конкретного дослідження;
- проводити наукові дослідження і обробляти отримані результати, аналізувати та осмислювати їх з урахуванням опублікованих матеріалів.

Обов'язки керівників науково-дослідної практики від кафедри німецької мови і літератури.

Для безпосереднього наукового керівництва практикою кожного студента відповідно до навчального навантаження викладачів, кафедрою

призначаються керівники науково-дослідної практики, які, зазвичай, є керівниками магістерських робіт.

Обов'язки безпосередніх керівників практики, призначених кафедрами є:

- здійснює контроль прибуття студентів на практику та подає відомості про їх прибуття декану факультету;
- надає допомогу студентові у проведенні наукових досліджень;
- надає консультації щодо проведення студентом ретельного та всебічного вивчення літературних джерел;
- розробка та надання студентам індивідуальних завдань та вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку конкретної спеціальності і роботи;
- надає роз'яснення з принципових питань, які виникають у студента щодо організації процесу наукової творчості;
- забезпечує контроль за правильністю загального спрямування наукової роботи студента під час навчання в магістратурі;
- контролює своєчасність формування та виконання індивідуальних графіків проходження практики студентами;
- сприяє організації індивідуальних навчальних занять магістранта;
- організовує і керує науково-дослідною роботою магістранта;
- консультує студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
- своєчасно оцінює роботу студента на практиці за результатами звіту з практики, виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;
- забезпечує своєчасність надання студентами на кафедру німецької мови і літератури звітів з науково-дослідної практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та візування;

- здійснює, у разі необхідності, разом з керівником-організатором практики від кафедри німецької мови і літератури, вибіркового контролю за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики.

ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Кредит 1. Ознайомлення з темою науково-дослідницької роботи кафедри німецької мови і літератури, її зв'язок з темою магістерської роботи студента.

Кредит 2. Визначення наукової проблеми й теми дослідження, обґрунтування її актуальності, принципової новизни, перспективності впровадження.

Кредит 3. Підбір та складання бібліографічних джерел вітчизняних та зарубіжних дослідників за темою дослідження. Аналіз та критичне осмислення опрацьованої інформації.

Кредит 4. Методика проведення наукових досліджень. Обґрунтування методів дослідження.

Кредит 5. Збір і обробка фактичного матеріалу.

Кредит 6. Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження. Складання звіту.

На науково-дослідну практику відводиться 180 годин/6 кредитів ECTS.

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах - навчально-дослідної практики

	КД 1	КД 2	КД 3	КД 4	КД 5	КД 6	Загал ьний бал
1.	50- 100	50- 100	50- 100	50- 100	50- 100	50- 100	600

- **Форма підсумкового контролю успішності проходження навчально-дослідної практики**
- Формою підсумкового контролю успішності 3
навчально-дослідної практики є залік.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. - К.: Логос, 2003- 221 с.
2. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для суд. магістратури. - К.: Освіта, 2005.-396с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. -К.: Світ, 2004- 147 с.
4. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. - М.: Академия, 2005. - 208 с.
5. Здобувачу наукового ступеня: Метод, рекомендації / Упоряд. С.В.Сьомін. - К.: МАУП, 2002.-184 с.
6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. - К.: ВД "Професіонал", 2004. - 206 с.
7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2006. - 206 с.
8. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. - К.: Логос, 2006. -215 с.
9. Методичні рекомендації до складання навчальних програм дисциплін та робочих навчальних програм кредитних модулів / Уклад. В. П. Головенкін. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка»", 2006. - 20 с.
10. Методичні рекомендації щодо розробки та застосування рейтингових систем оцінювання успішності студентів з навчальних дисциплін / Уклад. В.П. Головенкін. - Вид. 2-ге, виправл. і доповн. - К. : Нац. техн. ун-т України «Київ, політех. ін-т», 2008. - 20 с.
11. Подоляк Л.Г., Юрченко В.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. - К.: Дивосвіт, 2006. - 236 с.
12. Положення про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ "КГІІ" / Уклад. В. Ю. Угольніков. За заг. ред. Ю. І. Якименка - К.: ВПК "Політехніка", 2006. - 84 с.

13. Положення про проведення атестації студентів та семестрового контролю / Уклад. В. П. Головенкін, І. О. Мікульонок - К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка»", 2004. - 24 с.
14. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 115 с.
15. Рекомендації щодо розробки навчальних та робочих навчальних планів за новими напрямками підготовки бакалаврів / Уклад. В. П. Головенкін, А. Д. Лемешко - К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка» ", 2007. - 24 с.
16. Рекомендації щодо розроблення навчальних та робочих навчальних планів заочної форми навчання / Уклад. В.П. Головенкін. - К. : Нац. техн. ун-т України «Київ, політех. ін-т», 2008. - 16 с.
17. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. - К.: Академвидав, 2005. - 207 с.
18. Черній А.М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: Посібник / За заг. ред. І.І. Ібадуліна. - К.: Арістей, 2004. - 232 с.
19. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - К.:Знання-Прес, 2003.

Вимоги до звіту з науково-дослідної практики

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми науково-дослідної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту (зразок оформлення - Додаток 2).
2. Завдання.
3. Індивідуальний графік практики, (Додаток 1).
4. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
5. Вступ.
6. Основна частина.
  - 6.1. Напрями та характеристика науково-дослідної роботи кафедри німецької мови і літератури.
  - 6.2. Літературний огляд (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання наукової роботи магістра).
  - 6.3. Аналіз та оцінка стану об'єкту дослідження на основі зібрання фактологічного, статистичного та фактичного матеріалу.
  - 6.4. Результати наукових досліджень за обраною тематикою.
7. Висновки.
8. Додатки

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені у інструктивних матеріалах кафедри німецької мови і літератури, відповідних робочих програмах практики, з обов'язковим урахуванням державного стандарту до звітів з науково-дослідної роботи. Звіт оформлюється згідно наступних документів: «Звіт про науково-дослідну роботу», «Загальні правила та вимоги до оформлення», «Загальні вимоги до текстових документів» та «ЄКСД - текстові документи».

Звіт виконується українською мовою без стилістичних, орфографічних і синтаксичних помилок.

Загальний обсяг звіту з науково-дослідної практики не повинен перевищувати 40 сторінок друкованого тексту (шрифт - Time New Roman Cyr, розмір - 14, інтервал - 1,5. Береги: верхній - 2 см, нижній - 2 см, лівий - 2,5 см, правий - 1 см).

Звіт друкується з одного боку аркуша білого паперу.

Зміст містить назви та номери початкових сторінок всіх розділів та підрозділів звіту. Текст основної частини звіту поділяють на розділи і підрозділи згідно типової структури звіту з практики.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул, подають арабськими цифрами без знака №.

У звіті додатки мають важливе значення, тому їм необхідно приділити значну увагу. Їх кількість та якість свідчать про те, наскільки студент глибоко вивчив практичні матеріали діяльності підприємства (організації), сумлінно віднісся до збору інформації.

Всі додатки до звіту повинні бути пронумеровані. Посилання у текстовій частині звіту на додатки дається з вказівкою на номер додатку. Кожен із додатків нумерується у правому верхньому куті і на кожен є посилання у тексті.

Виконаний звіт з науково-дослідної практики переплітають.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ *Додаток 1*

студентом ____ курсу магістратури групи _____ денної/заочної форми
навчання
спеціальності « _____ »

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підписи наукового керівника та керівника від кафедри
1. Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником магістерської роботи та керівником практики від кафедри.			
2. Формулювання теми магістерський досліджень, визначення предмету та об'єкту дослідження.			
3. Ознайомлення з науковими напрямками роботи кафедри німецької мови і літератури.			
4. Ознайомлення з вітчизняними та зарубіжними науково-інформаційними джерелами за спеціалізацією, обрання наукової проблематики та формування бібліографії.			
5. Збір та обробка відповідними методами фактичного, фактологічного та статистичного матеріалу щодо стану об'єкту дослідження.			
6. Виконання індивідуального завдання з обраної проблеми досліджень			
7. Оформлення звіту з практики			

Узгоджено: _____ дата _____

Науковий керівник магістерської роботи

(науковий ступінь, вчене звання
керівника, прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник практики від кафедри

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МНУ ім. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Додаток 1

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької мови і літератури

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Студента (ки) _____ курсу магістратури групи _____
спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з _____ по _____ 201__ р.

База практики _____

Науковий керівник магістерської роботи (науковий ступінь, вчене звання
керівника) (прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри (науковий ступінь, вчене звання
керівника) (прізвище, ім'я, по батькові)

Миколаїв-2017 р.

Критерії оцінки розділів звіту про практику (за кожний розділ)

I. *Найвища якість розділу звіту (95-100% від максимальної кількості балів відповідного розділу)* повинна відповідати таким вимогам:

- 1) повне та вичерпне викладення матеріалу, яке використовувалося при проведенні студентом занять та під час опрацювання відповідного розділу;
- 2) повний склад необхідних додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (копії документів, аналітичні та статистичні матеріали тощо);
- 3) актуальність і достовірність поданої у звіті інформації;
- 4) дотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

II. *Посередня якість розділу звіту (50-95% від максимальної кількості балів відповідного розділу)* визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (50-75% охоплення зазначених у програмі проходження практики за відповідною дисципліною питань);
- 2) неповний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (50—75% необхідних додатків);
- 3) неактуальність або застарілість поданої у звіті інформації;
- 4) недотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

III. *Незадовільна якість розділу звіту (0-50% від максимальної кількості балів відповідного розділу)* визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) одночасно присутні два чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 5 балів;
- 2) неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі проходження практики за відповідною дисципліною питань);
- 3) неповний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (менше 50% необхідних додатків);
- 4) недостовірність поданої у звіті інформації.